

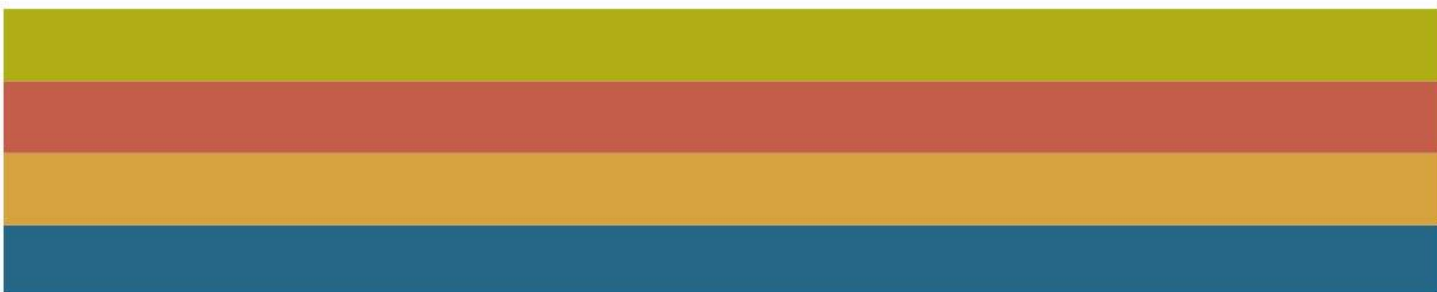
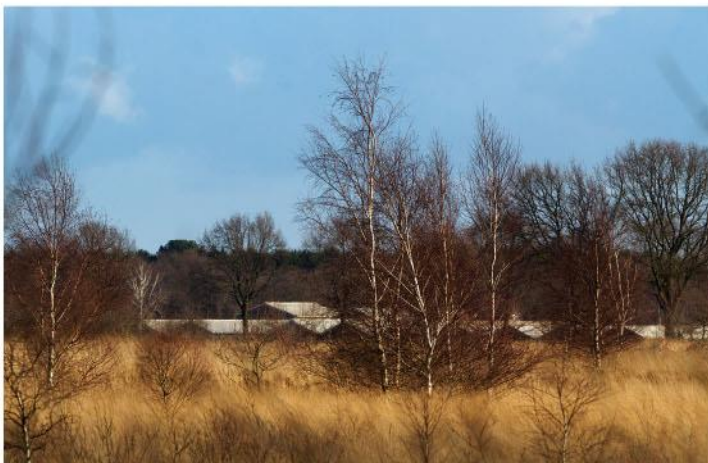


Commissie voor de
milieueffectrapportage

Energievisie gemeente Olst–Wijhe

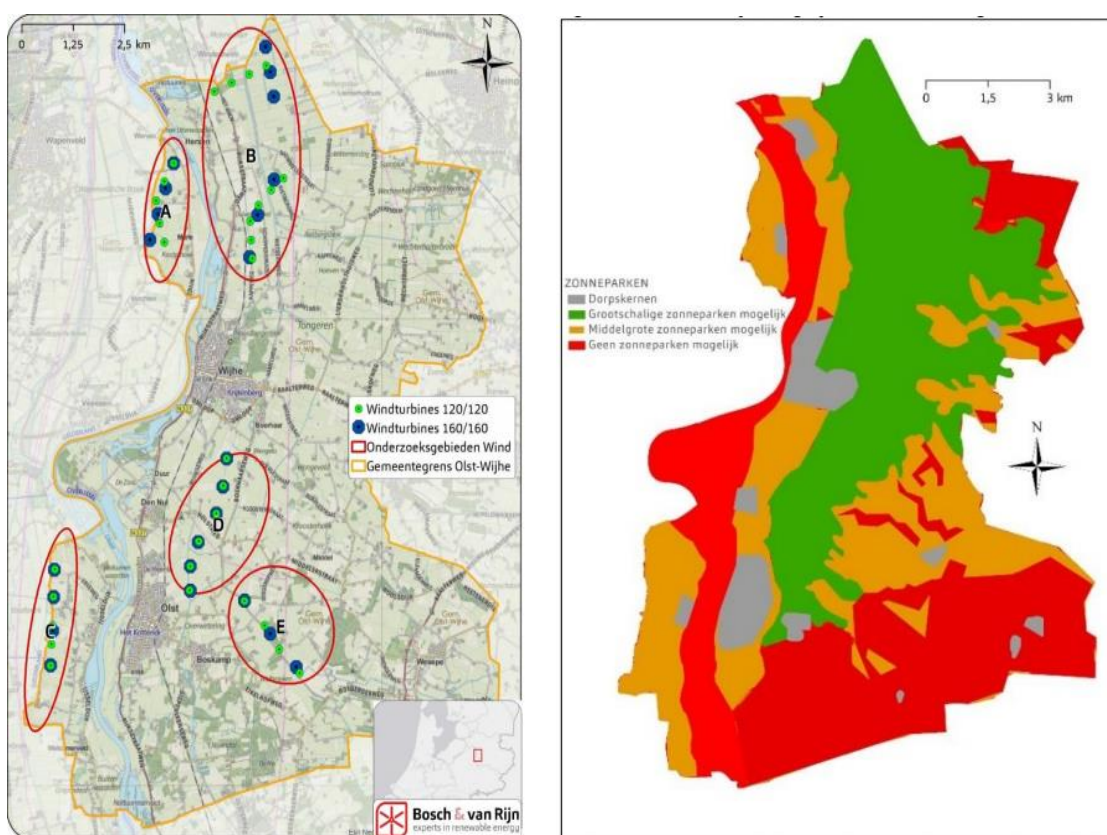
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

19 september 2019 / projectnummer: 3284



1 Advies over het MER in het kort

De gemeente Olst-Wijhe wil de verantwoordelijkheid nemen om duurzame energieopwekking zo veel mogelijk binnen de eigen gemeentegrenzen te realiseren om daarmee in 2020 20% van het energieverbruik duurzaam op te wekken. In dit kader wil de gemeente een ruimtelijke visie duurzame energie (sectorale structuurvisie) opstellen waarin wordt vastgelegd op welke locaties en onder welke voorwaarden grootschalige duurzame energieproductie (wind, zon) wordt toegestaan. Voordat de gemeente Olst-Wijhe besluit over het plan, worden de milieueffecten onderzocht in een milieueffectrapport (plan-MER). De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage gevraagd advies te geven over het milieueffectrapport.



*Figuur 1: Onderzochte locaties voor windenergie Figuur 2: Ruimtelijke mogelijkheden zonne-energie
Bron: MER grootschalige wind- en zonneparken (Bosch en van Rijn) en Ruimtelijke visie duurzame energie (gemeente Olst-Wijhe).*

Wat blijkt uit het MER?

In een eerste verkenning zijn de ruimtelijke beperkingen voor het realiseren van windparken in het buitengebied van de gemeente in beeld gebracht en beoordeeld, waarna vijf onderzoeksgebieden voor windparken zijn overgebleven. In het MER zijn vervolgens deze vijf onderzoeksgebieden windenergie op de te verwachten milieueffecten onderzocht (zie figuur 1). Per gebied zijn de effecten van turbines met een ashoogte van 120 meter of 160 meter

onderzocht.¹ De vijf gebieden verschillen qua effecten. Zo treedt in het ene gebied meer slagschaduw op, terwijl een ander gebied meer negatieve effecten heeft op natuurwaarden. In de ruimtelijke visie duurzame energie is aangegeven dat op basis van het MER en het gebiedsproces geen van de vijf onderzoeksgebieden wordt uitgesloten, maar dat de gemeente op korte termijn enkel in drie van de vijf gebieden windprojecten mogelijk maakt: B2 (Herxen), D (Den Nul) en E (Boskamp).

Voor zonneparken zijn in het MER vijf typen landschappen op de te verwachten milieueffecten onderzocht. Per landschap zijn twee varianten uitgewerkt (zie figuur 2), namelijk grote zonneparken (groter dan 10 hectare) en middelgrote zonneparken (tussen 3 en 10 hectare). Op basis van het MER is een maximale draagkracht bepaald per landschapstype (maximaal aantal hectares zonneparken per landschapstype). Voor zonneparken is ook gekeken naar 'harde uitsluitingsgebieden' in de gemeente, bijvoorbeeld een te korte afstand tot woningen of hoogspanningsverbindingen.

Wat is advies van de Commissie?

Het MER is helder van structuur en er zijn inzichtelijke kaarten opgenomen van het plangebied. De Commissie spreekt haar waardering uit voor de wijze waarop de gemeentelijke ambities voor zonneparken en windparken op transparante en inzichtelijke wijze op hun milieueffecten zijn beoordeeld. Sommige milieueffecten zijn op een hoger abstractieniveau beoordeeld omdat de exacte posities en omvang van wind- en zonneparken later nog worden bepaald. Dat is niet ongebruikelijk in een plan-MER.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER nog enkele tekortkomingen. Dit wil zeggen dat nog informatie ontbreekt, die essentieel is voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij het besluit over de sectorale structuurvisie. Het gaat om de volgende punten:

- Er ontbreekt nog belangrijke natuurinformatie. Het MER sluit significante gevolgen voor het Natura 2000-gebied Rijntakken niet uit als windturbines in locatie A (Marle) worden geplaatst. Daarnaast worden effecten van de (geringe) stikstofdepositie uitgesloten op basis van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het plan kan – mede gezien de recente uitspraak van de Raad van State over het PAS – derhalve conflicteren met de Wet natuurbescherming. Een Passende beoordeling waarin de gevolgen nader worden onderzocht, is daarom nog nodig voor zowel locatie A als stikstofdepositie.
- In het MER zijn de cumulatieve effecten niet onderzocht. De ruimtelijke visie maakt het mogelijk dat er combinaties van windparken en zonneparken in hetzelfde gebied of vlak bij elkaar worden gerealiseerd. Dit heeft mogelijk effecten op de natuur en op het landschap.
- De beschrijving van de gevolgen voor het landschap vraagt aanvulling en verduidelijking:
 - Windparken: de landschappelijke analyse/toelichting verschilt van de uiteindelijke landschappelijke beoordeling (score in de tabel). Ook verschilt deze landschappelijke beoordeling op diverse plaatsen in het MER.
 - Zonneparken: er ontbreken visualisaties. Er worden tevens verschillende beoordelingscriteria gebruikt waardoor het niet navolgbaar is hoe de landschappelijke beoordeling tot stand is gekomen. Ook is het niet helder hoe de

¹ Waarbij respectievelijk 120 meter en 160 meter rotordiameter bij hoort. De tiphoogte is dan dus respectievelijk maximaal 180 en 240 meter hoog.

landschappelijke draagkracht (maximaal aantal hectares zonneparken per landschapstype) is bepaald.

Enkele onderzochte windturbinelocaties kunnen gedeeltelijk in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) liggen. De Commissie benadrukt dat het MER niet gebruikt mag worden voor het mogelijk maken van windturbines en/of zonneparken in NNN-gebieden, alsmede voor windturbines die overdraai hebben over NNN-gebieden. In het MER is namelijk niet aangetoond dat deze effecten toelaatbaar zouden zijn.

De Commissie adviseert de nog ontbrekende informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over de sectorale structuurvisie.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

Achtergrond

Aan het realiseren én plannen van activiteiten met grote milieugevolgen is de verplichting verbonden om eerst een milieueffectrapport (plan-MER) op te stellen. In dit geval worden in de toekomst mogelijk gebiedsfuncties gewijzigd voor het realiseren van zonneparken en windturbineparken en worden spelregels en randvoorwaarden voor latere vergunningen opgesteld. De aan deze keuzes verbonden gevolgen voor klimaat, landschap, leefomgeving en natuur moeten in een plan-MER onderzocht worden.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Olst-Wijhe – besluit over de structuurvisie.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken, die bij het advies zijn gebruikt, zijn te vinden door nummer [3284](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de gemeenteraad van Olst-Wijhe.

In de tekst staan ook een aantal aanbevelingen die niet in een tekstkader staan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Natuur

In het MER zijn de effecten van windparken en zonneparken op de natuur onderzocht en kwalitatief beschreven. Dit is een vergelijking van locatiealternatieven op een globaal, maar

bij het plan passend niveau waarbij de beoordeling is uitgevoerd met behulp van bestaande informatie en op basis van een deskundigenbeoordeling.

Gevolgen voor Natura 2000-gebieden

Windparken

Uit het MER blijkt dat het voor locatie A (Marle), die grenst aan het Natura 2000-gebied Rijntakken, niet is uitgesloten dat (vanwege externe werking) significant negatieve effecten optreden op soorten (niet-broedvogelsoorten, broedvogelsoorten en habitatrictlijnsoorten) waarvoor het gebied is aangewezen. Daarmee is het nog niet duidelijk of deze locatie aangewezen kan worden voor plaatsing van windturbines binnen de eisen van de Wet natuurbescherming. Het MER kan daarom niet ten grondslag liggen aan een besluit over locatie A (Marle)².

Ook voor de andere locaties worden significante gevolgen vooralsnog niet uitgesloten. De Commissie acht het aannemelijk dat door middel van kleine aanpassingen alsnog significante effecten kunnen worden uitgesloten³, bijvoorbeeld door andere posities van windturbines of het schrappen van een windturbine, die te dicht bij een Natura 2000-gebied staat.

Zonneparken

De realisatie van zonneparken in Natura 2000-gebieden wordt uitgesloten. Desondanks kunnen op grond van het MER effecten optreden via externe werking op soorten waarvoor het Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen. Het gaat daarbij met name om afname van benodigd foerageergebied om voedsel. Dit risico is er alleen in de directe omgeving van het Natura 2000-gebied. Het gaat dan met name om niet-broedvogels, in het bijzonder overwinterende ganzen.

Stikstofdepositie

Bij de aanleg van zonneparken en windparken zal stikstofemissie optreden door vervoersbewegingen tijdens de bouw. In het MER is niet berekend of er (tijdelijke) stikstofdepositie te verwachten is in nabijgelegen Natura 2000-gebieden. In het MER worden effecten van deze tijdelijke en geringe stikstofdepositie uitgesloten door te verwijzen naar het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 29 mei 2019 geoordeeld dat het Programma Aanpak Stikstof niet als basis mag dienen voor toestemming voor activiteiten. Deze gevolgen dienen nu in een Passende beoordeling te worden onderzocht. Hierin moet worden beoordeeld of aantasting van natuurlijke kenmerken kan worden uitsloten. Bij deze beoordeling kunnen mitigerende maatregelen worden meegenomen. In het licht van voornoemde uitspraak is het op dit moment nog niet duidelijk welke type mitigerende maatregelen kunnen worden meegenomen⁴.

² In de Wet natuurbescherming is bepaald dat een bestuursorgaan een plan dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied uitsluitend mag vaststellen nadat uit de Passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan het Natura 2000-gebied niet zal aantasten. De nu vast te stellen sectorale structuurvisie moet worden beschouwd als een plan dat een Passende beoordeling noodzakelijk maakt. In het MER wordt geconcludeerd dat significante gevolgen op voorhand niet zijn uit te sluiten. De voor het Natura 2000-gebied relevante leefgebieden van soorten die in gevaar kunnen komen en de aard van de risico's zijn daarbij genoemd.

³ De risico's (via externe werking) blijven beperkt tot enkele soorten (overwinterende watervogels m.n.) in enkele gebieden in de directe omgeving van de IJsseluiterwaarden.

⁴ De Kamerbrief van minister Schouten van 27 juni 2019 stelt dat intern salderen en extern salderen onder omstandigheden wordt toegestaan: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/06/27/kamerbrief-over-stand-van-zaken-programma-aanpak-stikstof-pas-voor-de-korte-termijn>.

Het plan kan ontwikkelingen mogelijk maken die significante gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden (stikstof), waaronder Natura 2000-gebied Rijntakken (windparken, zonneparken). Daarmee kan niet worden uitgesloten dat de Wet natuurbescherming de vaststelling van de sectorale structuurvisie in de weg staat. De Commissie adviseert de risico's van het plan voor Natura 2000-gebieden door windturbines, zonneparken en stikstofdepositie in een Passende beoordeling te onderzoeken. Deze plontoets kan worden opgesteld op het (globale) detailniveau dat past bij het plan.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In Overijssel en Gelderland geldt voor het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking. Dat betekent dat het NNN-beleid alleen van toepassing is op activiteiten die worden verricht in het natuurgebied. In NNN-gebieden in Gelderland en Overijssel mogen geen wind- en/of zonneparken ontwikkeld worden. Het MER geeft aan dat windturbines van gebieden B1 en E mogelijk gedeeltelijk in NNN liggen⁵. Ook mag er geen overdraai (rotorbladen boven het NNN-gebied) van windturbines zijn op deze gebieden. Dit laatste is nog niet onderzocht in het MER⁶. De Commissie benadrukt dat het MER niet gebruikt mag worden voor het mogelijk maken van windturbines en/of zonneparken in NNN-gebieden, alsmede voor windturbines die overdraai hebben boven NNN-gebieden.

De Commissie adviseert om in aanvulling op het MER een Passende beoordeling op te stellen waarin:

- onderzocht wordt of in locatie A (Marle) windturbines kunnen worden geplaatst binnen de eisen van de Wet natuurbescherming. Toets in de Passende beoordeling of significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen zijn uit te sluiten;
- onderzocht wordt of er significante negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kunnen optreden. Indien dit optreedt, onderzoek of er met maatregelen stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden kan worden voorkomen.

Beschermde soorten

In het MER is op een globaal, maar passend niveau onderzocht wat de mogelijke effecten zijn op beschermde soorten. Bij concrete energieprojecten zal nader onderzocht moeten worden wat de effecten zijn op beschermde soorten, zodat met zekerheid kan worden aangetoond dat de initiatieven uitvoerbaar zijn (al dan niet door het treffen van mitigerende maatregelen) binnen de eisen van de Wet natuurbescherming⁷.

⁵ Het MER en de bijbehorende ecologische studie zijn niet duidelijk over of in vijf onderzoeksgebieden van windturbines NNN-gebieden liggen en/of windturbines (deels) in deze NNN-gebieden zullen worden geplaatst. Zo wordt op pagina 60 van het MER aangegeven dat enkele windturbineposities van alternatieven B1 en D zijn gelegen in NNN, en daarom niet realiseerbaar zijn. Deze alternatieven scoren een '- -' (dubbele min). Echter in de score-tabel is geen dubbele min te zien bij D, maar wel gebied E (variant 160). Dat terwijl in de ecologische studie wordt aangegeven dat geen van de vijf onderzoeksgebieden is gelegen in het NNN (pagina 9).

⁶ Pagina 17 van het 'Achtergrondrapport natuur Energievisie Gemeente Olst-Wijhe'

⁷ De provincie Overijssel heeft in juni de provinciale lijst met vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten vastgesteld en opgenomen in de beleidsregel natuur 2017. Zie hiervoor <http://www.overijssel.nl/loket/vergunning/milieu-natuur/wet-3/>. De Commissie adviseert deze lijst te betrekken bij het vervolgonderzoek naar de effecten van specifieke windparken of zonneparken binnen de gemeente.

2.2 Stapeling van effecten van zonneparken en windparken

In het MER zijn de effecten van windparken en zonneparken apart onderzocht. Er kan echter stapeling (cumulatie) van effecten optreden als er combinaties van windparken en zonneparken worden gerealiseerd in hetzelfde gebied of vlak bij elkaar. Te denken valt aan negatieve landschappelijke effecten of effecten op leefgebieden van beschermde soorten. Dit plan-MER dient inzicht te geven in de cumulatieve effecten. Op basis van dit plan-MER worden immers (individuele) ruimtelijke ontwikkelingen voor windenergie en zonne-energie mogelijk gemaakt. De Commissie acht daarom van belang dat wordt ingegaan op de cumulatieve effecten die kunnen optreden, en welke maatregelen mogelijk zijn om eventuele negatieve effecten te voorkomen⁸.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de cumulatieve effecten in beeld te brengen, passend bij het abstractieniveau van het plan. Beschouw ten minste de landschappelijke effecten en de effecten voor de natuur. Maak enkele visualisaties van gecombineerde wind- en zonneparken, zodat duidelijk is wat de landschappelijke effecten zijn van een dergelijke combinatie. Uit deze beschouwingen kunnen vervolgens randvoorwaarden voortvloeien, die gelden voor ontwikkeling van de afzonderlijke projecten.

2.3 Landschap

In het MER zijn de effecten van de locaties van de windturbines en zonneparken op het landschap onderzocht. De gemeente heeft aangegeven landschappelijke inpassing van windturbines en zonneparken van groot belang te vinden. De Commissie ziet op beide terreinen nog enkele tekortkomingen. De Commissie heeft in het grijze tekstblok onder paragraaf 2.3.2 'zonneparken' een suggestie gedaan voor de landschappelijke beoordeling van zonneparken.

2.3.1 Windparken

Voor windparken baseert het MER zich qua zoekgebieden op het onderzoek 'Windenergie in Olst-Wijhe van juni 2016'. Uit het vooronderzoek blijkt dat vanwege een groot aantal beperkingen vijf onderzoeksgebieden voor windenergie resteren. Aan de hand van landschappelijke beoordelingscriteria is een toelichting gegeven op de scores van de verschillende alternatieven en varianten (windturbines met ashoogte van 120 en 160 meter). De Commissie constateert dat de landschappelijke beoordeling in de toelichting op enkele punten niet overeenkomt met de score-tabel en acht een goede vergelijking van alternatieven hierdoor niet mogelijk. Zo wordt bijvoorbeeld aangegeven voor 'invloed op rust in het beeld' dat de 120 m-varianten van alternatieven B1 (Herxen), C (Welsum) en E (Boskamp) rechte lijnen hebben waarbij de onderlinge afstand gelijkmatig is, waardoor de herkenbaarheid en daarmee de rust van de opstelling toeneemt. Echter, alternatief B1 wordt in de score-tabel zeer negatief beoordeeld op dit onderdeel.

⁸ In toekomstige milieueffectrapportages zullen in mindere mate de cumulatieve effecten aan de orde komen, doordat projecten op andere momenten zullen worden gerealiseerd. Het is daarom van belang om dit bij deze structuurvisie de verwachte effecten –op hoofdlijnen– inzichtelijk te maken.

Ook zijn er verschillen tussen de score-tabellen in het hoofdrapport MER en in tabel 5.6 van bijlage D (landschappelijke beoordeling). Het is de Commissie niet duidelijk waarom er in het hoofdrapport MER andere scores staan⁹.

De Commissie adviseert in aanvulling op het MER:

- De scores in de tabel in overeenstemming te brengen met de landschappelijke beoordeling/analyse.
- De scores in de beoordelingstabel van het MER-hoofdrapport in overeenstemming te brengen met de tabelscores van de landschappelijke beoordeling (bijlage D).

2.3.2 Zonneparken

Landschapsindeling en beoordelingscriteria

Er is een landschappelijke beoordeling opgesteld aan de hand van een geomorfologische landschapsindeling (bijlage D). Dit is een uitbreiding op de in het hoofdrapport gehanteerde indeling in vijf structuren. Verder constateert de Commissie dat in de landschappelijke beoordeling (bijlage D) met verschillende beoordelingscriteria wordt gewerkt. Hoofdstuk 7 werkt met andere beoordelingscriteria dan hoofdstuk 8. Die laatste zijn ook gebruikt in het MER. Omdat met verschillende landschapsindelingen en beoordelingscriteria is gewerkt, is onvoldoende navolgbaar hoe de landschappelijke scores zijn bepaald.

Draagkracht landschap

In het MER is voor elk alternatief de landschappelijke draagkracht bepaald. Deze draagkracht is vervolgens omgerekend naar concrete hectares zonneparken voor middelgrote en grote zonneparken per landschapstype. Het is niet duidelijk op welke wijze de draagkracht is omgerekend naar het aantal hectares zonneparken. De Commissie mist een heldere toelichting op de beoordelingstabel (tabel 68 van de landschappelijke beoordeling), de omrekening van deze tabel naar hectares (tabel 69 en 64) en de vertaling in het schema van de twee alternatieven 'spreiding' en 'concentratie' (figuur 36).

Visualisaties

In het MER zijn geen visualisaties gemaakt van zonneparken. Hierdoor is het niet goed mogelijk om maat en schaal van het landschap en de zonneparken met elkaar te vergelijken. Door het maken van vogelvluchtvisualisaties van voorbeeldopstellingen per landschapstype voor zowel 'spreiding' als 'concentratie' kan een beter beeld ontstaan van de daadwerkelijke effecten op het landschap. In een latere fase waar concrete zonneparken worden gerealiseerd, acht de Commissie het ook wenselijk om visualisaties vanaf ooghoogte te maken.

De ruimtelijke visie maakt het mogelijk om windparken en zonneparken te combineren in hetzelfde gebied. In paragraaf 2.2 van dit advies vraagt de Commissie hiervoor al expliciete aandacht.

Het aan het zicht onttrekken van zonneparken

Er wordt door de gemeente veel belang gehecht aan een goede landschappelijke inpassing van zonneparken. Dit blijkt uit de criteria die geformuleerd zijn bij de beoordeling van de

⁹ In enkele zienswijzen wordt ook benadrukt dat er verschillen zijn in de weergegeven effectscores.

landschappelijke effecten, namelijk: 'is het wenselijk dat het zonnepark zichtbaar is?' en 'zijn de randen van het zonnepark zo te ontwerpen dat zij opgaan in het omringende landschap?' In bijlage D 'landschappelijke beoordeling' zijn bij de landschapsanalyse op mesoniveau de streekeigen en landschappelijke randen geïventariseerd en ingedeeld op 'komt voor in' en 'zicht op een zonnepark'. Uit het schema blijkt dat van de 14 streekeigen randen 8 ingezet kunnen worden om een zonnepark volledig aan het zicht te onttrekken. De Commissie twijfelt aan deze conclusie omdat de meeste randen bestaan uit boomvormers en/of langzaam groeiende struiken.

Als het doel is de zonneparken onzichtbaar in te passen in het landschap dan zal een deugdelijke oplossing gekozen moeten worden. Bij een groene oplossing zijn de factor tijd en het winterbeeld van belang. Snelgroeiende beplanting die in de winterperiode een gesloten karakter behoudt, is belangrijk om uiteindelijk het gewenste beeld te realiseren. Het type landschapselement –met zijn groeiontwikkeling in de tijd– kan worden gevisualiseerd en geeft op die manier een helder beeld van het daadwerkelijk effect in het landschap.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER:

- Een navolgbare landschappelijke beoordeling te maken met één set beoordelingscriteria en één landschapsindeling.
- Nader inzichtelijk te maken hoe de landschappelijke draagkracht en de vertaling naar het aantal hectares zonneparken tot stand komt, zowel voor het alternatief 'spreiding' als voor 'concentratie'.
- Vogelvluchtvisualisaties van zonneparken. Maak deze visualisaties per landschap en zowel voor alternatief 'spreiding' en 'concentratie'.

2.4 Doelstellingen duurzame energie

In het MER wordt aangegeven dat de gemeente duurzame energie ruimtelijk mogelijk wil maken. Aanleiding is de eerder vastgestelde gemeentelijke doelstelling om in 2020 20% van het energiegebruik (niet alleen elektriciteit maar juist ook de warmtevraag) duurzaam op te wekken. In 2016 werd in de gemeente 7% van de energie duurzaam opgewekt. De CO₂-uitstoot moet tevens in 2020 met 30% zijn verlaagd. In de ruimtelijke visie wordt ook de verwachte opgave voor 2030 geschetst, namelijk dat 50% van het energieverbruik duurzaam wordt opgewekt.

In het MER, eerdere studies en de ruimtelijke visie wordt veel informatie gegeven over de energiebehoefte. In het MER is echter niet (direct) helder in hoeverre de onderzochte locaties voor wind en zon leiden tot de beoogde doelen en wat er nodig is om de doelen voor 2030 en 2050 te halen (enkel windenergie of zonneparken, of combinatie van deze twee). Evenmin is duidelijk in hoeverre de gemeente andere duurzame energieopties toelaat om de gestelde doelen te bereiken.

Hoewel de structuurvisie duurzame energie is opgesteld voor het ruimtelijk mogelijk maken van windparken en zonneparken ten behoeve van de vastgestelde 2020 doelstelling adviseert de Commissie om ook nadrukkelijk te kijken naar de energiedoelstellingen voor 2030 en 2050. De Commissie beveelt daarom aan om voorafgaand aan de besluitvorming – bijvoorbeeld met een schema/tabel – de benodigde energiebehoefte van de gemeente Olst-Wijhe in de tijd weer te geven. Zo wordt duidelijk welke (latere) keuzes (combinaties van zon, wind en andere energieopties) gemaakt dienen te worden om de energiedoelen te bereiken.

De Commissie beveelt tevens aan om –voorafgaand aan de besluitvorming– te onderzoeken wat de capaciteit zou zijn van zon op de daken in Olst–Wijhe. Hiermee kan al een deel van de energieopgave worden gerealiseerd¹⁰.

2.5 Elektriciteitsnetwerk

Voor het transport van de opgewekte duurzame energie is een uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk nodig. De gemeente heeft aangegeven in gesprek te zijn met Enexis en met de regio in het kader van de Regionale Energie Strategie. Voor de daadwerkelijke realisatie is het nodig om tijdig en vooraf onderzoek te doen en afspraken te maken¹¹. Zonneparken en windparken leveren energie op tijdstippen wanneer dit niet altijd nodig is. De Commissie adviseert om na de besluitvorming een combinatie van netwerkversterking, lokale energieopslag, vraagsturing en conversie (naar bijvoorbeeld waterstof) te onderzoeken om tot een optimale inrichting van infrastructuur te komen.

2.6 Externe veiligheid, slagschaduw en energieopbrengst

Externe veiligheid

In het MER zijn op hoofdlijnen de externe veiligheidsrisico's van de energievisie weergegeven. Er zijn enkele windturbines in het plan die mogelijk van invloed kunnen zijn op het vervoer van gevaarlijke stoffen over waterwegen, bijvoorbeeld over de IJssel. De Veiligheidsregio IJselland geeft in haar zienswijze aan dat dit risico kan optreden door de plaatsing van windturbines in zoekgebied A (Marle), bijvoorbeeld door het falen (afbreken) van een windturbine(onderdeel) dicht bij de waterweg. Deze risico's zijn in dit plan–MER nog niet in beeld gebracht. De Commissie beveelt aan om in latere vervolgbesluiten voor de windparken deze risico's nader te onderzoeken.

Slagschaduw en energieopbrengst

In het MER is de verwachte slagschaduw van de windturbines op gevels weergegeven, zowel voor de landelijke norm (17 dagen maal 20 minuten, omgerekend 5 uur en 40 minuten per jaar) als voor een lagere norm (30 minuten per jaar). In de ruimtelijke visie duurzame energie staat de voorwaarde dat windturbines geen slagschaduw op de gevels mogen veroorzaken. De Commissie merkt op dat deze bovenwettelijke restrictie van invloed kan zijn op de energieopbrengst van de windparken, zonder dat dit nader in het MER is beschouwd.

¹⁰ Een aantal zienswijzen gaan ook in op het plaatsen van zonnepanelen op daken, om zo een deel van de energieopgave te kunnen realiseren.

¹¹ Het belang van het gezamenlijk, regionaal onderzoek te doen naar uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk werd onder andere ook benadrukt door de gemeente Zwolle in haar zienswijze.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Peter van der Boom

dr. Theo Fens

Tom Ludwig MA. (secretaris)

ing. Caspar Slijpen

ing. Rob Vogel

ir. Harry Webers (voorzitter)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Ruimtelijke visie Duurzame Energie Olst-Wijhe.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit, "D22.2". In dit geval krijgen in de toekomst mogelijk grote gebieden een functiewijziging voor het realiseren van zonnevelden en windturbineparken en worden randvoorwaarden voor latere vergunningen opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Olst-Wijhe.

Initiatiefnemer besluit

Burgemeester en wethouders van de gemeente Olst-Wijhe.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissierner.nl projectnummer [3284](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

